

ใช้รถยนต์ราชการนอกเวลาและสูญหาย ใครต้องรับผิดชอบ

บทนำ

วันนี้ผู้เขียนขอเสนอบทความที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่มีหน้าที่ขับรถยนต์ของทางราชการอีกสักเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นอีกตัวอย่างที่น่าสนใจ เพื่อให้ผู้ที่มีหน้าที่ขับรถยนต์ของทางราชการหรือผู้ที่เข้ามาศึกษาได้รับทราบเป็นกรณีตัวอย่าง จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความนี้จะประโยชน์ต่อผู้อ่านไม่มากนักน้อย

หลักการและเหตุผล

หน่วยงานราชการทุกหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือส่วนท้องถิ่น จำต้องมีรถยนต์เพื่อใช้ในการปฏิบัติราชการ อาทิเช่น การเดินทางไปส่งหนังสือราชการ การเดินทางเพื่อไปประชุมข้าราชการ หรือออกตรวจพื้นที่เพื่อดูแลประชาชน เป็นต้น ฉะนั้นผู้ที่มีหน้าที่ขับรถยนต์ของทางราชการ จำต้องใช้ความระมัดระวังเพียงใด ในการดูแลรักษารถยนต์ของทางราชการ หากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดขึ้นแล้ว อาจไม่พ้นที่จะต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัว

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรในองค์กรหรือบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาข้อมูล ได้ใช้เป็นแนวทางในการใช้ดุลพินิจในการทำงาน

เนื้อเรื่องบทความ

นายชาติชาย ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา (ผู้ฟ้องคดี) ได้ใช้รถยนต์ของทางราชการนำคณะครูไปปฏิบัติหน้าที่ราชการในต่างพื้นที่ (ต่างจังหวัด) หลังจากเสร็จภารกิจที่ต่างจังหวัด จึงได้เดินทางกลับมาปฏิบัติราชการในจังหวัดที่สำนักงานตั้งอยู่ และเดินทางกลับถึงสำนักงานในเวลาประมาณ ๑๙.๓๐ น. หลังจากนั้นได้นำรถยนต์ราชการพาคณะครูไปรับประทานอาหารเย็น ณ ร้านอาหาร หลังจากรับประทานอาหารเย็นเสร็จ นายชาติชาย (ผู้ฟ้องคดี) ได้อนุญาตด้วยวาจาให้นายภาคภูมิ (พนักงานขับรถยนต์) ขับรถยนต์ของทางราชการไปส่งเจ้าหน้าที่ (สตรี) ณ บ้านพัก เสร็จภารกิจเวลาประมาณ ๒๑.๔๕ น. และนำรถยนต์ไปจอด ณ บ้านพักของนายภาคภูมิ (พนักงานขับรถยนต์) ในเวลาประมาณ ๒๒.๐๐ น. และรถยนต์ราชการได้สูญหายไป

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงมีคำสั่งให้นายชาติชาย (ผู้ฟ้องคดี) และนายภาคภูมิ (พนักงานขับรถยนต์) ร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายแก่ทางราชการ นายชาติชาย จึงฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งให้ชดใช้ค่าเสียหาย

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยมีอยู่ ๒ ประเด็น คือ

(๑) รถยนต์ได้สูญหายจากการปฏิบัติราชการหรือไม่

(๒) คำสั่งให้ผู้ผู้อำนวยการสถานศึกษาและพนักงานขับรถยนต์ชดใช้ค่าเสียหายชอบด้วย

กฎหมายหรือไม่

ศาลปกครองได้มีคำวินิจฉัยว่า ในประเด็นแรก การที่ผู้ฟ้องคดีได้พาคณะเจ้าหน้าที่ออกไปปฏิบัติราชการนอกสถานศึกษา โดยรถยนต์คันที่สูญหาย ภายหลังจากที่เสร็จสิ้นภารกิจ คณะเจ้าหน้าที่ก็ได้เดินทางกลับมายังสถานศึกษาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว การใช้รถยนต์ส่วนกลางนำคณะเจ้าหน้าที่ออกไปปฏิบัติภารกิจ จึงเป็นการใช้รถยนต์เพื่อกิจการอันเป็นส่วนรวมของส่วนราชการ หรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ แต่เมื่อเดินทางถึงสถานศึกษาถือว่าภารกิจในหน้าที่ราชการได้เสร็จสิ้นลงแล้ว

ประเด็นที่สอง ขณะที่รถยนต์สูญหาย ไม่ได้เกิดขึ้นในระหว่างที่ผู้ฟ้องคดีและพนักงานขับรถยนต์กระทำไปในการปฏิบัติหน้าที่ บุคคลทั้งสองจึงต้องรับผิดชอบใช้เป็นการส่วนตัวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙

/คำสั่ง...

คำสั่งของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้เงินร่วมกับพนักงานขับรถยนต์จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว พิพากษายกฟ้อง

สรุป

จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๒๓๑/๒๕๔๙ ได้วางบรรทัดฐานเอาไว้ว่า การขออนุญาตใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเพื่อออกไปปฏิบัติหน้าที่ราชการนอกสถานที่ตั้งของหน่วยงาน ถือว่าอยู่ในระหว่างปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการ หรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ เมื่อนำรถยนต์ส่วนบุคคลกลับคืนหน่วยงาน ถือว่าภารกิจในหน้าที่ราชการได้เสร็จสิ้นลงแล้ว เมื่อนำรถยนต์ส่วนบุคคลไปใช้เป็นการส่วนตัวและนำไปจอดที่บ้านพักและเกิดสูญหาย ผู้อนุญาตให้ใช้รถยนต์และผู้ขับรถยนต์จึงต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายเป็นการส่วนตัว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙

หมายเหตุ อ้างอิงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๒๓๑/๒๕๔๙

จัดทำโดย ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม
กองการเจ้าหน้าที่
องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์
ผู้เรียบเรียง นายจิรัฏฐ์ รوبرัตน์ นิติกรปฏิบัติการ